

cissimis comitibus naufragio etiam facto subsecutus, magno opere demeruit, approbata cito etiam morum indole super itineris industriam.

2 Caesare post receptas Hispanias expeditionem in Dacos et inde in Parthos destinante praemissus Apolloniam studiis uacauit. utque primum occisum eum heredemque se comperit, diu cunctatus an proximas legiones imploraret, id quidem consilium ut praeceps in maturumque omisit. ceterum urbe repetita hereditatem adiit, dubitante matre, uirrico uero Marcio Philippo 10
3 consulari multum dissuadente. atque ab eo tempore exercitibus comparatis primum cum M. Antonio M.que Lepido, deinde tantum cum Antonio per duodecim fere annos, nouissime per quattuor et quadraginta solus rem p. tenuit. 15

9 Proposita uitae eius uelut summa parte(s) singulatim neque per tempora sed per species exequar, quo distinctius demonstrari cognoscique possint.

Bella ciuilia quinque gessit: Mutinense, Philippense, Perusinum, Siculum, Actiacum; e quibus primum ac nouissimum aduersus M. Antonium, secundum aduersus Brutum et Cassium, tertium aduersus L. Antonium triumuii fratrem, quartum aduersus Sextum 20 Pompeium Cn. f(ilium). omnium bellorum initium et causam hinc sumpsit: nihil conuenientius ducens quam necem auunculi uindicare tuerique acta, confestim ut Apollonia rediit, Brutum Cassiumque et ui necopinantis et, quia prouisum periculum subterfugerant, legibus adgredi reosque caedis absentis deferre statuit. ludos autem uictoriae Caesaris non audentibus facere 30
2 quibus optigerat id munus, ipse edidit. et quo constantius cetera quoque exequeretur, in locum tr. pl.

3 industria X' 5 in om. M fort. recte 13 deinde M, dein rel. fort. rectius 16 parte Q, corr. saec. XV 18 possit X 23 triumuii TT, -rum rel. 27 et uim GTS, per uim (et tum sed pro et) Bntl.

forte demortui candidatum se ostendit, quanquam patricius necdum senator. sed aduersante conatibus suis M Antonio consule, quem uel praecipuum adiutorem sperauerat, ac ne publicum quidem et translaticium ius
 5 ulla in re sibi sine pactione grauissimae mercedis impertiente, ad optimates se contulit, quibus eum inuisum sentiebat, maxime quod D. Brutum obsessum Mutinae prouincia a Caesare data et per senatum confirmata expellere armis niteretur. hortantibus itaque 3
 10 nonnullis percussores ei subornauit, ac fraude deprehensa periculum in uicem metuens ueteranos simul in suum ac rei p. auxilium quanta potuit largitione contraxit; iussusque comparato exercitui pro praetore praesse et cum Hirtio ac Pansa, qui consulatum susceperant, D. Bruto opem ferre, demandatum bellum tertio
 15 mense confecit duobus proeliis. priore Antonius fugisse 4 eum scribit ac sine paludamento equoque post biduum demum apparuisse, sequenti satis constat non modo ducis, sed etiam militis functum munere atque in
 20 media dimicatione, aquilifero legionis suae grauiter saucio, aquilam umeris subisse diuque portasse. hoc 11 bello cum Hirtius in acie, Pansa paulo post ex uulnere perissent, rumor increbruit ambos opera eius occisos, ut Antonio fugato, re p. consulibus orbata
 25 solus uictores exercitus occuparet. Pansae quidem adeo suspecta mors fuit, ut Glyco medicus custoditus sit, quasi uenenum uulneri indidisset. adicit his Aquilius Niger alterum e consulibus Hirtium in pugnae tumultu ab ipso interemptum. sed ut cognouit Antonium 12
 30 post fugam a M. Lepido receptum ceterosque duces et exercitus consentire pro partibus, causam optimatum

4 tralaticium ius ulla *Steph.* (s?), translaticium in sulla *M.*, tralaticium in sulla *GT.*, tral. ulla *X'*, tral. munus *Madv.*
 10 hac *X'* 12 ac *X'*, aut *rel.*, fort. atque 22 et pansa *G.*, pansaque *T.* 25 uictor *T.*, uictor tres s (*cf. Eutr. VII 1*) 31 partibus s (*Beroald.*), patribus (*fratr.-V*) Ω

sine cunctatione deseruit, ad praetextum mutatae uoluntatis dicta factaque quorundam calumniatus, quasi alii se puerum, alii ornandum tollendumque iactassent, ne aut sibi aut ueteranis par gratia referretur. et quo magis paenitentiam prioris sectae approbaret, Nursinos ⁵ grandi pecunia et quam pendere nequirent multatos extorres oppido egit, quod Mutinensi acie interemptorum ciuium tumulo publice extracto ascripserant pro libertate eos occubuisse.

13 Inita cum Antonio et Lepido societate Philippense ¹⁰ quoque bellum, quamquam inualidus atque aeger, duplici proelio transegit, quorum priore castris exutus uix ad Antoni cornu fuga euaserat. nec successum uictoriae moderatus est, sed capite Bruti Romam misso, ut statuae Caesaris subiceretur, in splendidissimum ¹⁵ quemque captiuum non sine uerborum contumelia ² saeuit; ut quidem uni suppliciter sepulturam precanti respondisse dicitur iam istam uolucrum fore potestatem; alios, patrem et filium, pro uita rogantis sortiri uel micare iussisse, ut alterutri concederetur, ac ²⁰ spectasse utrumque morientem, cum patre, quia se optulerat, occiso filius quoque uoluntariam occubisset necem. quare ceteri, in his M. Fauonius ille Catonis aemulus, cum catenati producerentur, imperatore Antonio honorifice salutato, hunc foedissimo conuicio ²⁵ co-ram proscederunt.

3 Partitis post uictoriam officiis cum Antonius Orientem ordinandum, ipse ueteranos in Italiam reducendos et municipalibus agris collocandos recepisset, neque ueteranorum neque possessorum gratiam tenuit, alteris ³⁰ pelli se, alteris non pro spe meritorum tractari querentibus. quo tempore L. Antonium fiducia consulatus, ¹⁴

3 ne] neque *Torr.*, nec *Bentl.* 13 successu *X'* 15 in
om. *M¹GX'* 16 captiuorum *Bentl.* 17 secuit *X* ut] et
Bentl., si *Jernstedt* 18 dicatur *GXT* (*edd.*) 22 uoluntaria —
nece *X*